

انجمن "چیستا"

کارگروه حمایت از کودکان کار

موضوع: راهکارهای مواجهه با کودکان کار

گردآورنده: کمیته پژوهش - کارگروه حمایت از کودکان کار

نسخه: ۱,۰

مهرماه ۱۳۹۶

راهکارهای مواجهت با کودک کار

شیوه‌ای که با کودکان حرف می‌زنیم تاثیر عمیقی بر آموزش و توانایی گوش دادن آنها بر ما می‌گذارد. دما همیشه در حال ارایه الگویی برای رفتار و عمل کودکان هستیم. شیوه‌ای که ما با آنها حرف می‌زنیم نیز بر مبنای عمل و رفتار است. الگویی که ما در حرف زدن با کودکان ارایه می‌دهیم به آنها می‌آموزد که چگونه باید در مقابل به ما پاسخ بدهند.

راهکارهای زیر می‌تواند مورد استفاده واقع گردد:

۱. اسم کودک را بخوانید. صدا کردن نام کودک توجه او را به حرف‌های شما جلب می‌کند. کودکان خردسال اغلب به زمان‌هایی محدود توجه دارند بنابراین برای جلب توجه باید مدام نامش را صدا کنید.
۲. با کودک ارتباط چشمی برقرار کنید. تاثیر واژه‌ها را زمانی بهتر احساس می‌کنید که کودک را در محیطی آرام قرار دهید و به چشم‌هایش نگاه کنید و با آرامش با او حرف بزنید.
۳. به تن صدا و لحن کلامتان توجه کنید. با کودکی که غر می‌زند با همان لحن و با تندی صحبت نکنید. زمانی که کودک آرام شد با او حرف بزنید. بالا و پایین رفتن صدا باید متناسب با موقعیت باشد. پس اگر همیشه با داد و بیداد حرف می‌زنید باید این عادت را ترک کنید.
۴. به کودک فرصت‌ها و موقعیت‌های تازه را پیشنهاد دهید. اگر می‌خواهید کودک با شما همراهی کند باید به او بگویید چرا باید به یک روش خاص عمل کند و به حرف‌هایتان گوش بدهد. او باید اهمیت و ارزش پیروی از حرف‌ها و دستورات شما را بداند.
۵. الگو باشید تا بتوانید توقع خوش رفتاری از کودک داشته باشید. خوش رفتاری شما با کودک به او یاد می‌دهد چگونه باید رفتار کند. چه رفتاری پذیرفتنی است و چه رفتاری در هر شرایطی نادرست است.
۶. جدی اما مهربان باشید. با او همدل باشید بطوریکه اصلا با او دلسوزی و قضاوت نداشته باشید.
۷. سوالات باز و بسته از کودک بپرسید. اگر می‌خواهید کودک بیشتر فکر کند و برداشت‌های آزاد داشته باشد از او سوالاتی تحلیلی (باز) بپرسید. سوال تحلیلی یعنی سوالاتی که پاسخ آنها بله یا خیر نیست و او باید تلاش کند بیشتر حرف بزند و دیدگاه‌ها و احساساتش را نشان بدهد. سوالات باز سوالاتی هستند که جواب آن سوالات با بلی یا خیر است. ترکیبی از این دو نوع سوال می‌تواند راهکار ارتباطی خوبی با کودک کار باشد.
۸. آیا کودک منظور و هدف شما را فهمیده است؟ اگر احساس می‌کنید کودک واکنش درستی به درخواست‌ها و حرف‌هایتان نشان نمی‌دهد و گیج شده است. پرسش و درخواستتان را دوباره تکرار کنید تا متوجه شوید او موضوع را به خوبی فهمیده است. از او بخواهید آنچه به او گفته اید را تکرار کند.
۹. به کودک نشان دهید که همه توجه و دقت شما به شنیدن حرف‌های اوست.
۱۰. وسط حرف کودک نپرید. اگر کودک برایتان ماجرابی را تعریف می‌کند تا انتهای داستان را گوش دهید و حرفش را قطع نکنید. اگر مدام وسط حرف کودک بپرید یا اظهار نظرهای بی‌مورد بکنید او علاقه‌اش را برای مطرح کردن دیدگاه‌هایش را از دست می‌دهد.

۱۱. گفتگو با کودک را جدی بگیرید. گفتگو و تلاش برای برقراری ارتباط با کودک احساس اعتماد به نفس، توانایی برقراری ارتباط با دیگران، یافتن ارتباطات همدلانه صمیمی با دیگران را در کودک تقویت می‌کند.
۱۲. برای کودک وقت بگذارید و تلاش کنید تا ارتباط موثری با هم برقرار کنید. یادتان باشد که گفتگو با کودکان وارد شدن به یک خیابان دو طرفه است. با آنها حرف بزنید و منتظر شنیدن پاسخ‌ها و واکنش‌هایشان باشید. گوش دادن نیز به اندازه حرف زدن مهم است.
۱۳. در حین صحبت با کودک از نوشتن مواردی که کودک مطرح می‌کند یا تکمیل فرم شناسایی خودداری کنید زیرا بار روانی منفی برای کودک ایجاد می‌کند. بدلیل عدم فراموشی موارد مشروح می‌توانید نامحسوس صدای کودک را ضبط کنید و بعدا موارد را در فرم مورد نظر پیاده نمایید.
۱۴. گفتار و کردار باید به نحوی باشد که کودک احساس کند که شما قصد دارید او را کمک کنید.
۱۵. با نگاه‌های طولانی به کودک نگاه نکنید. (خیره شدن).
۱۶. سعی کنید در برخورد با کودک حتما به او دست دهید (نه لزوماً برخورد اول). این کار بیانگر ارزش قائل شدن به شخصیت آن کودک، نزد او قلمداد می‌شود.
۱۷. در خواندن نام آنان از پسوند‌های جان یا عزیزم استفاده کنید. عواطف و احساسات این کودکان بسیار شکننده است زیرا صاحب کارانشان با آنان به زبان آمرانه، تلخ و بعضاً توهین آمیز سخن می‌گویند.
۱۸. از دادن پول به کودک خودداری کنید.